



RS

حمایت سرمایه‌گذاران بزرگ
آمریکایی از صنعت سلاح‌های هسته‌ای

بر اساس داده‌های گزارش جدید کارزار بین‌المللی برای نابودی سلاح‌های هسته‌ای (به‌اختصار ICAN) و PAX، بزرگترین سازمان صلح در هلند، سلاح‌های هسته‌ای تهدیدی فقط برای بقای انسان نیستند، بلکه صنعتی میلیاردر دلاری است که از سوی بزرگترین نهادهای سرمایه‌گذاری آمریکایی حمایت می‌شود.

برای سومین سال متوالی، تعداد سرمایه‌گذاران در صنعت تولیدکنندگان سلاح‌های هسته‌ای کاهش پیدا کرده اما میزان کلی که در این شرکت‌ها سرمایه‌گذاری شده، افزایش یافته است. این افزایش سرمایه عمدتاً به‌لطف برخی از بزرگترین سرمایه‌گذاران بانکی و بودجه ایالات متحده بوده است. الخاندر مونوز، یکی از نویسندگان این گزارش به اندیشکده ریسیانسیبل استیجیت گرفت می‌گوید: «در مورد ایالات متحده که مثل سال گذشته، واقعاً تسلط و بودجه کامل از سوی نهادهای آمریکایی افزایش پیدا کرده، اما برای سومین سال متوالی تعداد کل آنها کاهش پیدا کرده و امیدواریم که این تعداد در سال‌های آینده کاهش پیدا کند.» در سال ۲۰۲۳، سهامداران و دارندگان اوراق قرضه ۱۰ شرکت برتر تولیدکنندگان سلاح‌های هسته‌ای تماماً شرکت‌های آمریکایی بودند. تعدادی از این شرکت‌ها مثل ونگارد، کیتپال گروپ، بانک آمریکا و مورگان استنلی، ۲۲۴ میلیارد دلار در شرکت‌های تولیدکننده سلاح‌های هسته‌ای سرمایه‌گذاری کردند که نسبت به سال ۲۰۲۲، ۱۸ میلیارد دلار افزایش داشته است. این شرکت‌ها همچنین از قراردادهای عظیم با دولت برای توسعه و مدرن‌سازی سلاح‌های هسته‌ای سود می‌برند. گزارش سالانه «روی بمب سرمایه‌گذاری نکنید» از مؤسسه PAX و ICAN نشان می‌دهد: «تمام ایالت‌های مجری به سلاح‌های هسته‌ای هم‌اکنون در حال مدرن‌سازی سیستم‌های سلاح هسته‌ای خود هستند.» سال ۲۰۲۲، ۸۷/۹ میلیارد دلار روی زرادخانه‌های سلاح‌های هسته‌ای سرمایه‌گذاری کردند که نسبت به سال قبل ۲/۵ میلیارد دلار افزایش داشته است. ایالات متحده از مجموع دیگر قدرت‌های هسته‌ای بیشتر هزینه می‌کند. شرکت‌های اسلحه‌سازی آمریکایی یکی از بزرگترین دریافت‌کنندگان قراردادهای سلاح‌های هسته‌ای هستند. براساس این گزارش شرکت Northrop Grmman و General Dynamics «بزرگترین سودکنندگان سلاح‌های هسته‌ای» هستند. این دو شرکت در مجموع قراردادهای بزرگی مرتبط با سلاح‌های هسته‌ای و به ارزش حداقل ۴۴/۹ میلیارد دلار با دولت دارند. این قراردادهای بزرگ دولتی برای سلاح‌های هسته‌ای در کنار قراردادهای سلاح‌های متعارف، شرکت‌های تولیدکننده سلاح‌های هسته‌ای را به سرمایه‌گذاری جذاب برای بانک‌ها و بودجه‌های سرمایه‌گذاری تبدیل کرده است. در این گزارش آمده است: «در مجموع، ۲۸۷ مؤسسه مالی به‌دلیل داشتن روابط قابل توجه مالی یا سرمایه‌گذاری با ۲۴ شرکتی که در تولید سلاح هسته‌ای مشارکت دارند، شناسایی شدند. ۲۷۷ میلیارد دلار در سهام و اوراق قرضه و ۳۴۳ میلیارد دلار در قالب وام و تعهد خرید ارائه شدند.» گزارش ICAN و PAX پیشنهاد می‌کند که این تمرکز ممکن است نتیجه ممنوعیت‌های روی توسعه سلاح‌های هسته‌ای برای اعضاکنندگان معاهده منع سلاح‌های هسته‌ای باشد؛ معاهده‌ای که با ۹۳ امضاکننده به‌نابل حذف کامل سلاح‌های هسته‌ای است. در این گزارش آمده: معاهده منع سلاح‌های هسته‌ای به‌طور جامع توسعه، ساخت، آزمایش، در اختیار داشتن، استفاده و تهدید به استفاده از سلاح‌های هسته‌ای و همچنین کمک به این اقدامات ممنوع می‌کند. برای شرکت‌هایی که اجزای کلیدی مورد نیاز برای حفظ و گسترش زرادخانه‌های هسته‌ای کشورها را می‌سازند، دسترسی به بودجه خصوصی بسیار مهم است. به همین ترتیب، بانک‌ها، صندوق‌های بازنشستگی، مدیران دارایی‌ها و سایر تامین‌کنندگان مالی که به سرمایه‌گذاری یا اعطای اعتبار به این شرکت‌ها ادامه می‌دهند، امکان ادامه تولید سلاح‌های غیرانسانی و غیرمجاز را فراهم می‌کنند. سوزی اسنایدنر، مدیرعامل «روی بمب سرمایه‌گذاری نکنید» به ریسیانسیبل استیجیت گرفت می‌گوید که حتی بانک‌های آمریکایی مثل بانک PNC پیسنیورگ با فشار سهامداران برای کنار گذاشتن سلاح‌های هسته‌ای و همانطور که حساسیت سهامداران در شرکت‌های آمریکایی نسبت به سرمایه‌گذاری در سلاح‌های هسته‌ای به‌طور فزاینده بیشتر می‌شود، ممکن است جریان تغییر کند.» ۳ سال است که مصوبه‌های سهامداران در بانک PNC ارائه می‌شوند که این نگرانی را ایجاد می‌کند که سرمایه‌گذاری آنها در شرکت‌های تولیدکننده سلاح هسته‌ای، نقض معاهده منع سلاح‌های هسته‌ای است و اینکه با آیین‌نامه سیاست‌های حقوق بشر بانک همسوییست.



یاسمن طاهریان
خبرنگار گروه بین‌الملل

در سه‌روز آخر هفته گذشته، زمانی که رهبران کشورهای غربی در مونیخ جمع شده بودند، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه پیامی برای آنها داشت: هیچ‌کدام از اقداماتی که تا الان انجام داده‌اید، تحریم‌ها، محکومیت‌ها، تلاش برای مهار، باعث نشده اهداف او برای اختلال در نظم فعلی جهانی تغییر کند.

روسیه اولین دستاورد اصلی خود را در اوکراین تقریباً در عرض یک سال به‌دست آورد، شهر ویران‌شده اودیوکا را با هزینه‌های انسانی عظیم برای هر دو طرف تصرف کرد. اجساد ریخته‌شده در امتداد جاده‌ها شاید هشدار را از مسیر جدید در جنگ دوساله باشد. مرگ مشکوک الکسی ناوالنی در زندانی دورافتاده در قطب شمال آشکارتر کرد که با نزدیک‌تر شدن انتخابات، پوتین هیچ مخالفتی را تحمل نخواهد کرد.

کشف آمریکایی‌ها که در روزهای اخیر فاش شد این است که پوتین ممکن است در حال برنامه‌ریزی برای قرار دادن یک سلاح هسته‌ای در فضا باشد؛ جیمی که در صورت افزایش فشارها بر پوتین برای از بین بردن پیوند ارتباطات جهانی طراحی شده یادآور دقتی است از ظرفیت او برای مقابله با دشمنانش با تسلیحات نامتوازن که کلید اصلی قدرتش باقی می‌ماند. فضای مونیخ هم مضطرب بود هم بی‌هدف. رهبران دولت‌ها با تقابل‌هایی روبه‌رو شدند که انتظارش را نداشتند. هشدارها درباره اقدام احتمالی بعدی پوتین، در میان رهبران نگرانی‌هایی ایجاد کرد. اروپا از اینکه به‌زودی آمریکا پشتش را خالی می‌کند، به‌دنبال یکپارچگی است. آمریکا تنها قدرتی است که به‌مدت ۷۵ سال قلب استراتژی دفاعی اروپا بوده است. تقریباً یک ساعت از کنفرانس امنیتی مونیخ گذشته بود که مکالمه‌ها به سمت این سوال رفت که آیا کنگره آمریکا نمی‌تواند راهی برای تامین بودجه تسلیحات جدید برای اوکراین پیدا کند و اگر می‌تواند، اوکراینی‌ها تا چه مدتی می‌توانند دوام آورند. درحالی‌که اسم دونالد ترامپ به‌ندرت برده می‌شود، چشم‌انداز اینکه می‌تواند تهدیداتش را عملی کند، از پیمان ناتو خارج شود و به روسیه اجازه دهد با متحدانی که به‌قضای او به‌اندازه کافی مشارکت مالی ندارند و هر اقدامی دلش می‌خواهد انجام دهد، بر نگرانی‌ها می‌افزود. با این حال، رهبران اروپایی به‌نظر می‌رسید احساس کردند که در برابر واقعیت‌های جدید خیلی کند واکنش نشان داده‌اند. برنامه‌های اروپایی‌ها، بازسازی نیروهای جدید خود برای دوران جدیدی از تقابل است. آنها یکی پس از دیگری بر این موضوع تاکید کردند اما سپس اضافه کردند که این بازسازی حداقل ۵ سال بیشتر طول می‌کشد؛ باوجود شکست اوکراین توسط روسیه و تضعیف ائتلاف از سوی ترامپ، مدت‌زمان بسیار زیادی است.

فضای مونیخ ۲۰۲۴

فضا با یک سال پیش متفاوت بود. ناامیدی فضای کنفرانس امسال را پر کرده بود. سال گذشته بسیاری از همین شرکت‌کنندگان، دیپلمات‌ها و مقامات ارشد اطلاعاتی، الیگارش‌ها و تحلیل‌گران، فکر می‌کردند روسیه در آستانه شکستی استراتژیک در اوکراین قرار گرفته است. آن زمان صحبت از این بود که چند ماه طول می‌کشد تا روس‌ها را به داخل مرزهایی که قبل از حمله ۲۴ فوریه ۲۰۲۲ وجود داشت، عقب راند. حالا این خوش‌بینی به‌نظر در بهترین حالت پچه‌گانه به‌نظر می‌رسد و در بدترین حالت اندکی توهم‌آمیز. نیکولای دنکوف، نخست‌وزیر بلغارستان می‌گوید که اروپایی‌ها از آبخیز مشکلات باید سه درس بیاموزند. اول، ارتباط جنگ اوکراین فقط به پیچیده شدن روابط بین اروپا و روسیه برنمی‌گردد بلکه به گفته او جهان دموکراتیکی که ما به آن ارزش می‌دهیم می‌تواند فرسوده شده باشد و این موضوع در اروپا به‌خوبی درک شده است.

دنکوف می‌گوید، دوم، دولت‌های اروپایی درک کرده‌اند که باید علاوه بر دستاوردهای اقتصادی، برای تقویت نیروی بازدارندگی، نیروهای نظامی خود را ادغام کنند. سوم، آنها نیاز دارند نیازهای فوری اوکراین به مهمات و دفاع هوایی را از اهداف استراتژیک درازمدت خود جدا کنند.

اما به فرض اظهارات استعمارگرانه رهبر روسیه، دنکوف می‌گوید: «درازمدت در این مورد به معنی ۳ تا ۵ و حداکثر ۱۰ سال است؛ که خیلی فوری است.»

مقامات آمریکایی مطمئن هستند که رهبری و تعهد واشنگتن تغییر نیافته است. اما آنها نمی‌توانند برنامه اقدامی را برای اوکراین تشریح کنند، به‌ویژه در شرایطی که کنگره همچنان لایحه کمک نظامی را معلق نگه داشته و آن‌ها نتوانستند توضیح دهند که چگونه می‌توانند پس از جنگ غزه به صلحی پایدار برسند.

در هتل بایریشرهوف، در صحن کنفرانس جایی که پوتین در سال ۲۰۰۷ هشدار داد گسترش ناتو به شرق تهدیدی برای روسیه است، امسال همسر ناوالنی پس از مرگ همسرش حاضر شد، به‌حاضران این حس را منتقل کرد که پوتین مسئولیت مرگ الکسی ناوالنی را برعهده خواهد داشت.

متحدان ناتو برای احتمال چالش روسیه تقریباً به هر شکلی آماده می‌شوند.

چه سر باز پیاده باشد چه مقابله با حمله سایبری. یکی از مقامات ناتو به خبرنگار فارن پالیسی می‌گوید: «هدف روسیه این است که ما را در هر بستر و در هر سطحی به چالش بکشد.» خیلی از آن به آنچه در اوکراین اتفاق می‌افتد، بستگی دارد اما روسیه به‌طور قابل توجهی تولید گلوله‌های توپخانه‌ای، تانک، خودروهای زرهی و موشک را افزایش داده است

امادر این کنفرانس در کل حرف زیادی درباره اینکه غرب چه کار می‌تواند انجام دهد، زده نشد. تقریباً هرگونه تحریمی که ممکن بود اعمال شده و مشخص نشد که آمریکا و اروپایی‌ها برای بلوکه کردن ۳۰۰ میلیارد دلار دارایی که روسیه به‌طور غیرهوشمندانه قبل از حمله به اوکراین در حساب‌های خارج از کشور باقی گذاشت، اقدامی می‌کنند یا نه. زمانی که از یک مقام ارشد آمریکایی پرسیده شد آمریکا چگونه می‌تواند وعده بایند در سال ۲۰۲۱ مبنی بر اینکه اگر ناوالنی در زندان بمیرد «تبعات ویران‌کننده‌ای» برای روسیه خواهد داشت را عملی کند، بیانیاتی که در حضور پوتین در نشست در ژنو مطرح شد، این مقام شانه‌هایش را بالا انداخت.

به گفته ناتالی توچی، مدیر مؤسسه روابط بین‌الملل ایتالیا، برخی از حاضران تعهدی که از سوی رهبرانی که حضور داشتند را ناامیدکننده خواندند. توچی درباره معاون رئیس‌جمهور آمریکا، اولاف شولتز، صدراعظم آلمان و ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین گفت: «کاملاً هریس، بی‌محتوا، شولتز، مهبم، زلنسکی، خسته، حرف‌های بسیار، بدون هیچ تعهد محکمی.»

استیون ای. سسوکول، رئیس شورای آمریکایی درباره آلمان می‌گوید که از گفت‌وگوهای اینجا «احساس ناامیدی و به‌نوعی احساس یأس دارم». سسوکول در ادامه می‌گوید: «درباره راه پیش‌رو فوریت و شفافیتی وجود نداشت و من نمایش قوی از اتحاد اروپایی ندیدم.» او دیگران اشاره کردند که امانوتل مگرون، رئیس‌جمهور فرانسه شرکت نکرد.

آنچه گفت‌وگوها درباره روسیه را قابل توجه می‌کند این شناخت گسترده بود که برنامه مدرن‌سازی ارتش اروپا که اولین بار نزدیک به دو دهه پیش مطرح شد، خیلی کندتر از تهدید امروزی روسیه پیش می‌رود.

کلادیو گرازیانو، ژنرال بازنشسته ایتالیایی و رئیس پیشین کمیته نظامی اتحادیه اروپا می‌گوید: «دفاع اروپا قبلاً یک احتمال بود حالا یک نیاز است.» اما بیان کلمات درست همانند عملی کردن در خواست‌های آنها نیست.

نگرانی‌های ناتو از روسیه

ینس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو به همراه مجموعه‌ای از

مقامات دفاعی و اطلاعاتی بارها به نتایج اطلاعاتی اخیر اشاره کرد که طی ۳ تا ۵ سال دیگر پوتین ممکن است تلاش کند اعتبار ناتو را با حمله به یکی از کشورهای عضو این ائتلاف در همسایگی مرز روسیه - احتمالاً به یک کشور بالتیک کوچک - به‌مرحله آزمایش بگذارد.

اما این هشدار به‌نظر نمی‌رسد که یک بحث فوری درباره اینکه چگونه برای این احتمال آماده شوند راه‌اندازی کند. کنفرانس مونیخ این حقیقت را جشن گرفت که حالا دوسوم اعضای ائتلاف به هدف هزینه کردن ۲ درصد از تولیدات محصولات داخلی برای امور دفاعی رسیده‌اند که از ۱۰ سال پیش که فقط تعداد انگشت‌شماری بودند، افزایش یافته است. اما عده کمی اذعان کردند که این هدف حالا چقدر تاریخ گذشته است و آنها فوراً باید درباره موانع سیاسی برای هزینه‌بیشتر صحبت کنند.

حتی خود استولتنبرگ هشدار داد که اروپا به آمریکا و چتر هسته‌ای‌اش وابسته مانده و اینکه در صورتی که آمریکا کمک نظامی به اوکراین را در حالت تعلیق نگه دارد، دیگر کشورهای ناتو نمی‌توانند جای آن را پر کنند.

اما چشم‌انداز تعهد کمتر آمریکا به ناتو، زمانی که آمریکا سراغ چالش‌های دیگر مثل چین یا خاورمیانه رفت، ذهن‌ها را متمرکز کرد.

بوریس پیستوریوس، وزیر دفاع آلمان در این کنفرانس گفت: «ما باید دستاوردهای بیشتری داشته باشیم.» اما زمانی که از او پرسیده شد هزینه نظامی کشورش باید نزدیک به ۴ درصد از تولیدات اقتصادی آلمان باشد، تمایلی به این تعهد نداشت؛ با توجه به اینکه این اولین سال در دهه‌هاست که برلین به هدف ناتو مبنی بر ۲ درصد هزینه برای امور دفاعی رسیده است.

او در نهایت گفت: «ما ممکن است به ۳ درصد یا حتی ۴/۵ درصد برسیم. بستگی دارد در جهان چه اتفاق‌هایی بیفتد.» زمانی که رئیس پیستوریوس، روی صحنه رفت، گفت که اروپایی‌ها برای امنیت‌مان باید بیشتر اقدام کنند، همین حالا و در آینده. شولتز اما صحبتی از جزئیات نکرد. او گفت که خیلی فوری در دیگر پایتخت‌های اروپا برای تقویت هزینه نظامی کارزاری را انداخته است.



سایه جنگی دیگر

نگرانی‌ها از حمله روسیه به یکی از کشورهای